

درآمدی بر خندق بین الملل عمومی

تألیف:

دکتر مرتضیٰ عبدی

وحید خانی

سرناسه	:	عبدی، مرتضی، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	:	درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی / تألیف مرتضی عبدی، وحید خانی.
مشخصات نشر	:	تبریز: انتشارات آیین دادرسی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۲۲۱ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۳۲-۴۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۲۱.
موضوع	:	حقوق بین الملل
موضوع	:	International law
شناسه افزوده	:	خانی، وحید، ۱۳۷۰ -
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۶ ۴۵۲۲ کز ۴۱۰
رده بندی دیویی	:	۳۴۱
شماره کتابخانه ملی	:	۵۰۰۱۴۶۲

عنوان:

درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی

تألف: دکتر مرتضی عبدی، وحید خانی

قطع: رقعی

مجموعه آ.اس: کانون تبلیغاتی تارا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۳۲-۴۶-۶

نوبت چاپ: او

تعداد صفحات: ۲۱ صفحه

محل و تاریخ انتشار: تبریز - زمستان ۱۳۹۶

چاپ و صحافی: آذر آستان

طراحی روی جلد: طرح آستان

سراش: ۵۰۰ جلد

کتابخانه تخصصی حقوق آیین

انتشارات آیین دادرسی

تبریز/ فلکه دانشگاه/ برج بلور/ طبقه همکف حیاط/ پلاک ۳

کد پستی ۵۱۵۶۹۱۳۶۱۶

www.ayeenbook.ir

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر به هر طریقی نشر، پخش، تکثیر یا تجدید چاپ نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت

برای ارسال کتاب به سراسر کشور با شماره تلفن های زیر تماس بگیرید:

فکس: ۰۲۴-۳۳۳۶۹۰۴۱ - تلفن: ۰۴۱-۳۳۳۳۴۱۰۱۱

عنوان فهرست

فصل اول:

- تعریف حقوق گزینه (بین الملل و مبانی آن) ۲۱
- بخش اول: تعریف حقوق بین الملل ۲۱
- بخش دوم: قلمرو حقوق بین الملل ۲۳
- بخش سوم: ضمانت اجرا در حقوق بین الملل ۲۴

فصل دوم:

- تاریخ تحول حقوق بین الملل ۲۹

فصل سوم:

- مبانی حقوق بین الملل ۳۷
- بخش اول: مکتب حقوق طبیعی، یا فطری ۳۷
- بخش دوم: مکتب حقوق وضعی یا اهل سنت ۳۸
- بخش سوم: مکتب حقوق موضوعی یا اصالت اعیان ۴۰
- نتیجه ۴۱

فصل چهارم:

- رابطه حقوق بین الملل با حقوق داخلی ۴۵
- بخش اول: نظریه دوگانگی حقوقی یا دوآلیسم ۴۵
- بر نظریه دوگانگی حقوقی، انتقادهای بسیاری وارد است که از آن جمله است ۴۷
- بخش دوم: نظریه یگانگی حقوقی یا مونیسیم ۴۷
- بخش سوم: نظریه معاصر ۴۸
- بخش چهارم: دیدگاه رویه بین المللی ۴۸

فصل پنجم:

منابع حقوق بین الملل.....	۵۳
بخش اول: معاهدات بین المللی.....	۵۵
گفتار اول: تعریف و طبقه بندی معاهدات.....	۵۵
تعریف معاهده بین المللی.....	۵۵
طبقه بندی معاهدات.....	۶۰
گفتار دوم: آیین و تشریفات انعقاد معاهدات.....	۶۲
بخارث و امضا.....	۶۲
قسمت های مختلف معاهده (بافت معاهده).....	۶۳
تصویب معاهده.....	۶۴
از اصل ارادی یا اجباری بودن عمل تصویب معاهده، سه نتیجه مهم حاصل می شود.....	۶۴
مرجع نگهدارنده یا مرجع معاهدات.....	۶۶
مساله اهلیت برای انعقاد معاهدات.....	۶۶
گفتار سوم: ورود معاهده به نظام حقوقی بین المللی.....	۶۷
ثبت و انتشار معاهدات.....	۶۸
گفتار چهارم: آثار معاهدات.....	۶۹
خصوصیت الزام آور بودن معاهدات.....	۶۹
حق شرط بر معاهدات.....	۶۹
شناخت اعلامیه تفسیری و تمیز آن با حق شرط.....	۷۲
آثار معاهدات نسبت به ثالث.....	۷۳
تفسیر معاهدات.....	۷۶
گفتار پنجم: اختتام معاهدات.....	۷۸
بطلان معاهدات.....	۷۹
بطلان نسبی و بطلان مطلق.....	۷۹
فسخ معاهدات.....	۸۲
تعلیق اجرای معاهدات.....	۸۹
انقضای مدت معاهدات.....	۹۰

انجام تعهدات قراردادی	۹۰
بخش دوم: عرف بین المللی	۹۱
گفتار اول: جایگاه عرف در نظام حقوق بین المللی	۹۱
عنصر مادی	۹۲
عنصر معنوی یا روانی	۹۲
گفتار سوم: عرفهای جهانی و منطقه‌ای	۹۳
عرفهای جهانی	۹۳
عرفهای منطقه‌ای یا محلی	۹۴
عرف قدیمی: منبع در هر سیستم حقوقی از جمله در حقوق بین الملل است	۹۴
گفتار چهارم: اعمال و جد سابقه عرفی	۹۴
اعمال دولتی (مهم ترین منبع)	۹۴
اعمال بین الدول (مهم ترین منبع بین المللی)	۹۵
گفتار پنجم: مناسبات میان عرف و معاهده	۹۶
اعتبارنسبی عرف و معاهده	۹۶
اعتبارنسبی عرف و معاهده	۹۶
گفتار ششم: وضعیت کنونی و آتی عرف در نظام حقوق بین المللی بحران فعلی عرف ...	۹۶
منزلت کنونی و آتی عرف	۹۷
بخش سوم: اصول کلی حقوقی	۹۷
گفتار اول: طبقه بندی اصول کلی حقوقی	۹۸
اصول کلی حقوقی مشترک	۹۸
اصول کلی حقوقی خاص	۹۸
گفتار دوم: مکان اصول کلی حقوقی در سلسله مراتب حقوقی	۹۸
بخش چهارم: تصمیمات قضایی بین المللی و دکتین	۹۹
بخش پنجم: اصل انصاف	۹۹
بخش ششم: اعمال حقوقی یک جانبه	۱۰۰
بخش هفتم: قواعد آمره بین المللی	۱۰۱

فصل ششم:

۱۰۵..... تدوین و توسعه حقوق بین الملل

فصل هفتم:

- ۱۰۹..... اعضای جامعه بین الملل
- ۱۱۰..... بخار، نول: کشورها
- ۱۱۱..... بخار اول: شناسایی کشور و حاکمیت
- ۱۱۱..... شناسایی کشور
- ۱۱۲..... نظریه تأسیسی یا ابدی
- ۱۱۲..... نظریه اعلامی
- ۱۱۴..... شناسایی حکومت
- ۱۱۵..... نظریه توبار یا دکترین مناسبت
- ۱۱۵..... نظریه استرداد
- ۱۱۵..... انواع شناسایی
- ۱۱۶..... گفتار دوم- جانشینی کشورها
- ۱۱۷..... جانشینی معاهدات
- ۱۱۸..... دارایی‌ها بدهی‌های دولت
- ۱۱۹..... اموال خصوصی
- ۱۱۹..... دعاوی بین المللی
- ۱۱۹..... تابعیت اشخاص
- ۱۲۰..... نظام حقوقی
- ۱۲۰..... حقوق مكتسبه اشخاص
- ۱۲۰..... امتیازات
- ۱۲۱..... مسئولیت بین المللی
- ۱۲۱..... بخش دوم: سازمان‌های بین المللی
- ۱۲۲..... گفتار اول: سازمان‌های جهانی
- ۱۲۳..... نتیجه:

۱۲۵.....	ارکان اصلی
۱۲۸.....	گفتار دوم: سازمان قاره‌ای یا منطقه‌ای
۱۲۸.....	سازمان‌های اروپایی و منطقه آتلانتیک
۱۳۰.....	سازمان‌های اروپایی
۱۳۰.....	سازمان‌های آسیایی - آفریقایی
۱۳۲.....	گفتار سوم - سازمان‌های بین قاره‌ای
۱۳۲.....	سازمان همکاری و توسعه اقتصادی
۱۳۲.....	سازمان کنفرانس اسلامی
۱۳۳.....	سازمان کشورهای صادر کننده نفت (اوپک)
۱۳۳.....	بخش سوم اشخاص خصوصی در حقوق بین الملل
۱۳۳.....	گفتار اول - فرد در حقوق بین الملل
۱۳۴.....	حمایت عام از حقوق بشر
۱۳۵.....	حمایت از برخی طبقات خاص
۱۳۷.....	نهادهای جهانی حقوق بشر
۱۳۹.....	حمایت منطقه‌ای از حقوق بشر
۱۴۱.....	گفتار دوم - مسئولیت کیفری فرد در حقوق بین الملل
۱۴۲.....	محاکمه و مجازات بین المللی
۱۴۳.....	گفتار سوم: سازمان‌های بین المللی غیر دولتی
۱۴۳.....	تعریف کلی سازمانهای غیر دولتی
۱۴۳.....	خصوصیات کلی سازمان غیر دولتی
۱۴۴.....	گفتار چهارم - شرکتهای فراملی یا چند ملیتی
۱۴۴.....	بخش چهارم - نهضت‌های آزادی بخش
۱۴۵.....	بخش پنجم - دولت‌های دارای اشکال خاص

فصل هشتم:

۱۴۹.....	حقوق دریاها و آبراه‌های بین المللی
۱۵۰.....	بخش دوم - مناطق دریایی

۱۵۰.....	گفتار اول - آبهای داخلی
۱۵۰.....	نظام حقوقی آبهای داخلی
۱۵۲.....	گفتار دوم - آبهای مجمع الجزایر
۱۵۳.....	تحدید حدود آبهای مجمع الجزایر
۱۵۳.....	نظام حقوقی آبهای مجمع الجزایر
۱۵۴.....	گفتار سوم - دریای سرزمینی
۱۵۴.....	ماهیت حقوقی دریای سرزمینی
۱۵۴.....	عرض دریای سرزمینی
۱۵۵.....	نظام حقوقی دریای سرزمینی
۱۵۷.....	گفتار چهارم - منطقه مجاور یا نظارت
۱۵۷.....	تعریف و نظام حقوقی منطقه مجاور
۱۵۸.....	عرض منطقه مجاور
۱۵۸.....	تعریف منطقه انحصاری اقتصادی
۱۵۸.....	عرض منطقه انحصاری اقتصادی
۱۵۸.....	ماهیت حقوقی منطقه انحصاری اقتصادی
۱۵۹.....	نظام حقوقی منطقه انحصاری اقتصادی
۱۵۹.....	مناطق امنیت در منطقه انحصاری اقتصادی
۱۶۰.....	گفتار ششم: فلات قاره
۱۶۰.....	مفهوم فلات قاره
۱۶۰.....	تحدید حدود فلات قاره
۱۶۱.....	نظام حقوقی فلات قاره
۱۶۱.....	تفاوت فلات قاره با منطقه انحصاری اقتصادی
۱۶۲.....	گفتار هفتم: دریای آزاد
۱۶۲.....	اصل آزادی دریاها
۱۶۲.....	ماهیت حقوقی آزادی دریاها
۱۶۳.....	نظام حقوقی دریای آزاد
۱۶۴.....	صلاحیت انحصاری کشور صاحب پرچم

گفتار هشتم: اعماق دریاها: میراث مشترک بشریت	۱۶۶
مفهوم منطقه و میراث مشترک بشریت	۱۶۶
مقام بین المللی اعماق دریاها	۱۶۷
نظام بهره برداری از منابع منطقه	۱۶۷
فیصله اختلافات ناشی از بهره برداری	۱۶۸
بخش سوم - آبراههای بین المللی	۱۶۸
تعریف رود بین المللی	۱۶۸
اسماء و اوزاع استفادهها از رودهای بین المللی	۱۶۸
حقوق رودهای بین المللی	۱۶۹
گفتار دوم - تنگه‌های بین المللی	۱۷۰
مفهوم تنگه بین المللی	۱۷۰
نظام حقوقی عام تنگه‌ها بین المللی	۱۷۰
گفتار سوم - کانال‌های بین المللی	۱۷۳

فصل نهم:

بخش اول - ماهیت حقوقی هوایی	۱۷۵
گفتار اول - نظام حقوقی هوا	۱۷۵
عهد نامه ۱۹۱۹ پاریس و پروتکل اصلاحی ۱۹۲۹	۱۷۵
کنفرانس شیکاگو	۱۷۶
موافقت نامه‌های بین المللی هوایی و آزادی‌های پنجگانه	۱۷۶
عهد نامه بین المللی هواپیمایی کشوری (عهد نامه شیکاگو)	۱۷۷
سازمان بین المللی هواپیمایی کشوری	۱۷۹
بخش دوم - حقوق بین الملل فضایی	۱۸۰
گفتار اول - تعریف حقوق فضا	۱۸۰
گفتار دوم - اصول اساسی حقوق فضا	۱۸۰

فصل دهم:

۱۸۵.....	حقوق دیپلماتیک و کنسولی
۱۸۵.....	گفتار اول - برقراری روابط دیپلماتیک
۱۸۶.....	کشورها به عنوان طرفین ارتباط
۱۸۶.....	شناسایی کشور و حکومت
۱۸۶.....	رئایت متقابل کشورها
۱۸۷.....	ستار م - چگونگی روابط دیپلماتیک
۱۸۷.....	اموریت دیپلماتیک دائم
۱۸۸.....	اموریت دیپلماتیک ویژه
۱۸۸.....	گفتار سوم - نقش و جایگاه ماموران دیپلماتیک
۱۸۹.....	گفتار چهارم - مصونیت اول و مزایای دیپلماتیک
۱۸۹.....	مفهوم مصونیت‌ها و مزایای دیپلماتیک
۱۸۹.....	مبنای مصونیت‌ها و مزایای دیپلماتیک
۱۹۰.....	انواع مصونیت‌های دیپلماتیک
۱۹۱.....	مزایای دیپلماتیک
۱۹۲.....	دارندگان مصونیت‌ها و مزایای دیپلماتیک
۱۹۲.....	انصراف از مصونیت‌ها و مزایای دیپلماتیک
۱۹۳.....	مصونیت‌ها و مزایای دیپلماتیک در کشور ثالث
۱۹۳.....	گفتار پنجم - خاتمه اموریت دیپلماتیک
۱۹۳.....	علل خاتمه اموریت دیپلماتیک
۱۹۴.....	بخش دوم: حقوق کنسولی
۱۹۴.....	گفتار اول - برقراری روابط کنسولی
۱۹۴.....	گفتار دوم - پست کنسولی
۱۹۵.....	گفتار سوم - نقش و وظایف ماموران کنسولی
۱۹۵.....	گفتار چهارم - مصونیت‌ها و مزایای کنسولی
۱۹۵.....	مصونیت‌های کنسولی
۱۹۶.....	مزایای کنسولی

گفتار پنجم- خاتمه مأموریت کنسولی ۱۹۶

فصل یازدهم:

مسئولیت بین المللی ۱۹۹

بخش اول- کلیات ۱۹۹

جنايات ۲۰۰

خطا ۲۰۰

گفتار دوم- مبنا و منشأ مسئولیت بین المللی ۲۰۰

نظریه خطایا مسئولیت عینی ۲۰۰

نظریه خطر مسئولیت عینی ۲۰۱

نتیجه گیری عینی ۲۰۱

نظریه مسئولیت برای اضرار غیر ممنوعه ۲۰۱

بخش دوم- موارد اجرا و انطباق مسئولیت بین المللی ۲۰۱

گفتار اول - اعمال منتسب به کشور ۲۰۲

اعمال مقامات دولتی ۲۰۲

اعمال اشخاص خصوصی ۲۰۳

اعمال شورشیان ۲۰۳

گفتار دوم- اعمال منتسب به سازمانهای بین المللی ۲۰۴

اعمال سازمانهای بین المللی ۲۰۴

اعمال کشورها به حساب سازمانهای بین المللی ۲۰۴

بخش سوم- موجبات رافع مسئولیت بین المللی ۲۰۱

گفتار اول - اعمال ارادی ۲۰۴

گفتار دوم- عوامل خارج از اراده ۲۰۵

بخش چهارم- برعهده گرفتن مسئولیت بین المللی ۲۰۵

گفتار اول - حمایت دیپلماتیک ۲۰۵

تعریف حمایت دیپلماتیک ۲۰۵

شرایط اجرای حمایت دیپلماتیک ۲۰۶

- گفتار دوم- حمایت شغلی سازمانهای بین المللی..... ۲۰۷
- بخش پنجم - آثار مسئولیت بین المللی: جبران خسارت..... ۲۰۷
- گفتار اول - روش های جبران خسارت..... ۲۰۷
- گفتار سوم- خودداری از جبران خسارت..... ۲۰۸

فصل دوازدهم:

- حل - سلامت - آمیز اختلافات بین المللی..... ۲۱۱
- بخش اول - اختلافات بین الملل..... ۲۱۱
- بخش دوم - روش های حل اختلافات بین المللی..... ۲۱۱
- گفتار اول - روش های غیر حقوقی یا دیپلماتیک..... ۲۱۱
- روش های بین المللی..... ۲۱۱
- روش سازمان های بین المللی..... ۲۱۳
- گفتار دوم - روش های حقوقی..... ۲۱۳
- دلوری بین المللی..... ۲۱۳
- دیوان دائم دلوری..... ۲۱۵
- دادگستری بین المللی..... ۲۱۷
- منابع و مآخذ..... ۲۲۱

مقدمه

از آن روزی که بشر پا به عرصه وجود نهاده است و حیات دوام پیدا کرده است بین هر قوم قبیله و طایفه از برای تامین نیازهای بشری ارتباطاتی بوجود آمده است. این ارتباطات با توسعه حیات بشری روز به روز گسترده تر شده و در عصر حاضر نیازمند یک ساختار قانونمند است.

از قرن ۱۹ میلادی سو با تولد مفاهیمی همچون حقوق ملل و حقوق بین دولت‌ها، ادینامند، حقوقی در پی بنا یک ساختار نظامند برای مدیریت اینگونه از روابط توسعه یافته بودند. تنازع و اختلاف منافع دولت‌ها نیازمند ترسیم یک نظام حقیقی نسجم بود که سلسله مفاهیمی بنام حقوق بین الملل را بوجود آورد.

این شاخه از دانش گسترده حقوق، امروزه اهمیت فراوانی یافته و نیازمند تعمق و شناخت بیشتری است. نظام آکادمیک ایران نیز توجه خوبی به این گرایش شده است ولی آنگونه که به سایر شاخه‌های علم حقوق پرداخته شده بدان پرداخته نشده است بر همه بنیادین برآن شدیم تا با تالیف اثری جامع و مختصر که هم از حیث جامعیت، هم رخورداری از اختصار کلام منطقی از سایر آثار متمایز باشد، خدمتی رهمیوان و اندیشمندان حقوق بین الملل نماییم.

حقوق بین الملل امروزه آنچنان گستردگی و اهمیت یافته است که آموزش و تعلیم آن برای نسل‌های آینده دانشجویان رشته حقوق ضرورتی انکارناپذیر است. و هر چه تلاش در این مسیر صورت گیرد نیازمند توجه و همراهی است. در اثر پیشرو سعی نموده‌ایم به کمال به این نیازها پاسخ

دهیم. اما هیچ نوشته‌ای نیست که بی ایراد و اشتباه باشد بر همین اساس پذیرای انتقادات و پیشنهادات اساتید و دانشجویان عزیز برای اعمال در چاپ‌های بعدی هستیم.

باتوجه به بهره‌مندی کتاب از منابع معتبر حقوق بین‌الملل قابلیت استفاده و آمادگی برای آزمون‌های کارشناسی ارشد را نیز دارا می‌باشد.

با تشکر

دکتر مرتضی عبدی

وحید خانی

www.ketab.ir